

Д. А. Шигаль

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Посібник
для підготовки до іспиту

Харків
«Право»
2023

Шигаль Д. А.

Ш55 Історія держави і права зарубіжних країн : посіб. для підгот. до іспиту / Д. А. Шигаль. – Харків : Право, 2023. – 198 с.

ISBN 978-966-998-615-3

У посібнику відповідно до навчальної програми з історії держави і права зарубіжних країн розглядаються основні питання виникнення, розвитку і функціонування держави і права зарубіжних країн із найдавніших часів до початку ХХІ ст. Питання посібника розташовані в хронологічному порядку та викладені лаконічно і несуперечливо. Завдяки висвітленню в посібнику лише найсуттєвіших історико-правових явищ він може слугувати своєрідним довідником з історії держави і права зарубіжних країн.

Для студентів і аспірантів юридичних вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться цією проблематикою.

УДК 340.15(100)(075)

ЗМІСТ

1. Предмет і метод історії держави і права зарубіжних країн. Періодизація курсу.....	8
2. Основні риси суспільного і державного ладу в країнах Стародавнього Сходу (Єгипет, Вавилон, Індія, Китай).....	10
3. Двірцева система управління в країнах Стародавнього Сходу (Єгипет, Вавилон, Індія, Китай).....	11
4. Кастовий устрій в країнах Стародавнього Сходу. Система варн в Стародавній Індії.....	12
5. Загальна характеристика Законів царя Хаммурапі	14
6. Право власності за Законами царя Хаммурапі та Законами Ману.....	15
7. Шлюбно-сімейне право в країнах Стародавнього Сходу.....	16
8. Злочини і покарання в праві Стародавнього Сходу	16
9. Основні риси судочинства в країнах стародавнього Сходу	17
10. Особливості держави і права Античного світу. Утворення Афінської держави	18
11. Реформи Солона, Клісфена, Ефіальта та Перикла в Афінах	20
12. Державний лад Афін у V–IV ст. до н. е. Система афінської демократії.....	22
13. Особливості державного ладу Стародавньої Спарти	23
14. Утворення держави в Римі. Реформи Сервія Туллія	25
15. Державний лад Риму в період республіки.....	26
16. Перехід Риму від республіки до імперії	28
17. Державний лад Риму в період принципату	29
18. Державний лад Риму в період домінації.....	30
19. Поділ Римської імперії на Західну та Східну. Її державно-правовий розвиток	31
20. Право Стародавнього Риму (періодизація, джерела).....	32
21. Загальна характеристика Законів XII таблиць	33
22. Право власності за Законами XII таблиць. Сервітути	34
23. Договір позики за Законами XII таблиць.....	35
24. Види злочинів та система покарань за Законами XII таблиць.....	36
25. Кодифікація Юстиніана (загальна характеристика)	36
26. Суд та процес в Стародавньому Римі (легісакційний, формулярний, екстраординарний).....	37
27. Держава франків від Хлодвіга до Карла Великого	38
28. Загальна характеристика Салічної Правди та її основні положення	40

29. Злочини проти особи та власності за Салічною Правдою	41
30. Феодальні держави Західної Європи. Основні етапи їх розвитку (ранньофеодальна, станово-представницька та абсолютна монархія).....	43
31. Особливості державно-правового розвитку феодальної Англії. Норманське завоювання 1066 р. та його наслідки	44
32. Реформи Генріха II. Державно-правовий розвиток Англії у XII ст.	45
33. Велика Хартія вольностей 1215 р.	47
34. Особливості державно-правового розвитку феодальної Німеччини	48
35. Особливості державно-правового розвитку феодальної Франції.....	50
36. Основні риси феодального права в країнах Західної Європи.....	52
37. Сутність сюзеренітету-васалітету в країнах Європи. Феодальна земельна власність (алод, бенефіцій, феоде).....	53
38. Особливості феодального права Англії. «Загальне право» і «право справедливості». Класифікація злочинів за англійським правом.....	54
39. Феодальний суд у країнах Західної Європи. Обвинувально- змагальний та інквізиційний процес.....	56
40. Буржуазна революція в Англії. Особливості, етапи та державно- правові наслідки буржуазної революції в Англії	57
41. Державно-правові наслідки реставрації Стюартів та «Славної революції» 1688 р.	59
42. Habeas Corpus Act 1679 р. та Білль про права 1689 р.	60
43. Війна за незалежність у Північній Америці та утворення США. Декларація незалежності США 1776 р.	62
44. Статті конфедерації 1781 р. Причини переходу до федеративного устрою США	64
45. Білль про права – перші 10 поправок до Конституції США 1787 р.	66
46. Державний лад за Конституцією США 1787 р.	67
47. Державно-правові наслідки буржуазної революції у Франції 1789–1794 рр.	69
48. Декларація прав людини і громадянина 1789 р. та Конституція Франції 1791 р. (закріплення в ній принципу розподілу влади)	71
49. Конституції Франції 1795 р. (Директорія) і 1799 р. (Консулат).....	73
50. Перша імперія у Франції. Бонапартизм	75
51. Кодифікація французького цивільного права. Загальна характеристика Цивільного кодексу Франції 1804 р.	77
52. Право приватної власності за Цивільним кодексом Франції 1804 р.	78
53. Зобов’язальне право за Цивільним кодексом Франції 1804 р.	79
54. Шлюбно-сімейне право за Цивільним кодексом Франції 1804 р.	81

55. Кримінальний кодекс Франції 1810 р. Розвиток французького кримінального законодавства в XIX ст.	82
56. Конституційні хартії Франції 1814 р. і 1830 р.	84
57. Розвиток латиноамериканських держав у XIX ст.	86
58. Буржуазні революції в Європі у середині XIX ст.: причини та державно-правові наслідки.....	88
59. Державний лад Франції за Конституцією 1848 р.	90
60. Франкфуртська Конституція 1849 р.	92
61. Зміни у державному механізмі Франції в період Другої імперії	92
62. Революція 1871 р. у Франції та її державно-правові наслідки	94
63. Конституційні закони Франції 1875 р.	96
64. Спроби об'єднання німецьких земель у XIX ст.	98
65. Державний лад Німецької імперії за Конституцією 1871 р. Панівна роль Пруссії в імперії.....	101
66. Державний механізм конституційної монархії в Англії у XVIII–XIX ст.	103
67. Акти про народне представництво Великої Британії 1832 р., 1867 р.	105
68. Зміни в системі судоустрою Великої Британії у XIX ст.	107
69. Організація управління Британською колоніальною імперією у XVIII–XIX ст.	109
70. Причини та передумови громадянської війни 1861–1865 рр. у США. Міссурійський компроміс	111
71. Законодавчі акти А. Лінкольна у період громадянської війни в США	113
72. Загальне право Англії та його роль в англосаксонській системі буржуазного права.....	115
73. Виникнення і розвиток континентальної системи буржуазного права	116
74. Кримінальне уложення Німецької імперії 1871 р.	118
75. Німецьке цивільне уложення 1896 р. Його структура та особливості	119
76. Суб'єкти цивільних правовідносин за Німецьким цивільним уложенням 1896 р.	121
77. Зобов'язальні правовідносини за Німецьким цивільним уложенням 1896 р.	122
78. Підстави недійсності правочинів за Німецьким цивільним уложенням 1896 р.	123
79. Розвиток цивільного права та його кодифікація у XIX ст.	125

80. Розвиток кримінального права та його кодифікація у XIX ст.....	127
81. Буржуазні реформи в Японії у XIX ст.....	128
82. Світ на початку XX ст. Поява нових галузей права.....	131
83. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин	132
84. Політичні партії США у XX ст. Особливості виборів до Конгресу та виборів Президента США	135
85. Посилення президентської влади в США у XX ст.....	136
86. Законодавство «Нового курсу» президента США Ф. Рузвельта	137
87. Зміни в державному ладі Великої Британії у XX ст. Еволюція її партійної системи	140
88. Зростання ролі виконавчої влади у Великій Британії в XX ст.....	142
89. Акт про парламент 1911 р. Виборчі реформи у Великій Британії 1918 р. і 1928 р.	143
90. Акт про народне представництво 1948 р. і реформа парламенту Великої Британії 1949 р.....	145
91. Листопадова революція 1918 р. у Німеччині та її наслідки.....	145
92. Веймарська Конституція 1919 р.	148
93. Система органів влади і управління в період Веймарської республіки (1919–1933 рр.)	149
94. Сутність делегованого законодавства у Великій Британії, Франції і США	150
95. Встановлення фашистської диктатури в Італії. Зміни в державному ладі	152
96. Встановлення націонал-соціалістичної диктатури у Німеччині. Зміни в державному ладі	154
97. Механізм нацистської диктатури у Німеччині. Міжнародне засудження ідеології фашизму.....	157
98. Особливості фашистського режиму в Італії.....	159
99. Четверта республіка у Франції. Конституція 1946 р.	162
100. Економічні та політичні права французьких громадян за Конституцією 1946 р.	163
101. П'ята республіка у Франції. Конституція 1958 р.	164
102. Державний лад Франції у період П'ятої республіки	166
103. Розпад Британської колоніальної імперії. Британська співдружність націй	168
104. Зміни у структурі Французької колоніальної імперії після прийняття Конституції Франції 1946 р.	170
105. Національно-визвольний рух в Індії після Першої світової війни. Конституції 1919 р. і 1935 р.....	172

106. Утворення республіки Індія. Конституція Індії 1949 р.	173
107. Національні держави Центральної та Південно-Східної Європи у 1918–1945 рр.	176
108. Утворення Федеративної республіки Німеччина.	178
109. Утворення Китайської Народної Республіки. Конституція КНР 1954 р.	180
110. Державний лад ФРН за Конституцією 1949 р. Утворення єдиної Німецької держави у 1990 р.	181
110. Нові тенденції в розвитку правових систем у XX ст.	184
111. Антитрестівське законодавство у XX ст. Захист економічної конкуренції.	186
112. Вплив міжнародних правових норм на внутрішнє право окремих держав у XX – XXI ст.	187
113. Заснування Організації Об'єднаних Націй. Статут ООН.	188
114. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.	190
115. Європейський Союз, його правова природа та історія формування.	192
Список літератури:	195

Навчальне видання

Шигаль Денис Анатолійович

**ІСТОРІЯ
ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

**Посібник
для підготовки до іспиту**

Видається в авторській редакції

Технічний редактор *А. Т. Гринченко*

Підписано до друку 23.11.2023.
Формат 60×84/16. Папір газетний. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 10. Ум. друк. арк. 11,5. Тираж 100 прим.
Вид. № 3251

Видавництво «Право»
Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 5748 від 06.11.2017